

«Beskyttelse av barn mot vold og seksuelle overgrep»

Torsdag 20. november, 09.00 - 17.30
Oslo Plaza Hotel Radisson

Konferansens hovedmål og innhold vil være å gi kunnskap om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge; ikke minst hvordan ulike faggrupper i kommunene som treffer barn og unge kan forebygge, avdekke og hjelpe.

Gode eksempler på praktisk arbeid skal presenteres, både gjennom innlegg i plenum og workshops.

Barne-, likestillings- og
inkluderingsminister
Solveig Horne

Helse- og omsorgsminister
Bent Høie

Justis- og beredskaps-
minister
Anders Anundsen

Kunnskapsminister
Torbjørn Røe Isaksen

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG
INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDPARTEMENTET

KUNNSKAPSDPARTEMENTET

Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

KONFERANSEÅPNING OG FOREDRAG

KL. 09.00 - 14.00

Innledere

Konferansier: Loveleen Rihel Brenna

09.00

Konferanseåpning

Barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne, Justis- og beredskapsminister Anders Anundsen, Helse- og omsorgsminister Bent Høie, Statssekretær i Kunnskapsdepartementet Birgitte Jordahl, Barneombud Anne Lindboe

10.00

«Magiske og tragiske øyeblikk: Hvordan barnehjernen formes av gode og vonde erfaringer»

Hjerneforskningen viser at trygghet i barneårene fremmer en hjerne orientert mot læring og utforskning, mens utrygghet og skremmende erfaringer fremmer en hjerne orientert mot overlevelse og beskyttelse. Hva innebærer denne kunnskapen for hvordan vi i praksis skal forstå og hjelpe barn som er utsatt for vold og overgrep? Med utgangspunkt i en nyere forståelse av utviklingstraumer, forklarer Dr. Psychol. Dag Ø. Nordanger hvordan enkle begreper som "regulering" og "toleransevinduet" kan gjøre arbeidet mer håndgripelig for hjelpere i ulike tjenester for barn og unge, som barnevern, psykisk helsevern, barnehage og skole.

Dr. Psychol. Dag Ø. Nordanger

11.00

Pause

11.30

«Alle barn har rett til å si sin mening, og deres mening skal bli tatt på alvor» heter det i barnekonvensjonen, ofte er det ikke slik»

Forandringsfabrikken vil forandre barnehage, skole, barnevern, psykisk helsevern og kriminalomsorg ut fra svarene fra barn og unge. Utvikling bygd på svarene fra dem det gjelder, vil bidra til bedre kvalitet i tjenestene. Forandringsfabrikken inviterer unge voldsutsatte til å dele erfaringer og være rådgivere for hvordan hjelpetjenestene burde fungere. I dette foredraget gir tre proffer råd til fagfolk og myndigheter om hva som fungerte for dem.

Forandringsfabrikken

12.15

«Er vold og overgrep mot barn et folkehelseproblem eller et samfunnsproblem? Hvorfor melder vi ikke fra ved mistanke - og hva kan gjøres for at flere melder i fra?»

I Baneheia, Kristiansand 19.mai 2000 ble to små jenter på 8 og 10 år brutalt voldtatt og drept. Ada Sofie Austegard, mor til den yngste jenta Stine Sofie, grunnla Stine Sofies Stiftelse kort tid etter hendelsen. Hun har i 14 år arbeidet for - En barndom uten vold -. Gjennom sitt innlegg vil hun både sjokkere og provosere til handling.

Ada Sofie Austegard, Stifter og leder Stine Sofies Stiftelse

12.45

«Når barnevernet møter minoritetsbarn i risiko - er det norske barnesentrerte barnevernssystemer?»

Er det forskjeller i hvordan barnevernet i ulike land vurderer fysisk disiplinering av barn? Spiller det en rolle for risikovurdering, og tiltak, om foreldrene mottar sosialstønad, eller er i arbeid? Innleder presenterer funn fra studier om hvordan barnevernet i Norge, og åtte andre land, forholder seg til barn i migrantfamilier. Det forventede funnet om store variasjoner mellom land i vurderingen av oppdragervold i minoritetsfamilier, slår bare delvis til. Et overraskende funn er at det spiller liten rolle, i forhold til risikovurdering, om foreldrene er i arbeid, eller er mottakere av velferdstjenester. Et mindre oppløftende funn er at mange lands barnevernssystemer ikke tar tilstrekkelig ansvar for minoritetsbarn som har det vanskelig.

Marit Skivenes, Professor, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ved Universitetet i Bergen

13.15

Lunsj

14.00

Workshop

WORKSHOPS

KL. 14.00 - 16.00

Delta i den workshop du meldte deg på under påmeldingen til konferansen.

#1 «Brikker i et puslespill - fysiske skader og tegn som følge av vold og seksuelle overgrep»

Kan barnet være mishandlet? Dette er et nødvendig spørsmål i møtet med et skadet barn, dersom historien ikke samsvarer med skadens omfang, eller karakter, og ved andre uavklarte tilstander. Tannhelsetjenesten er den eneste helseinstans som ser barn- og unge jevnlig gjennom hele oppveksten. De har mulighet til å avdekke fysiske skader i hode-halsområdet og omsorgssvikt som blant annet kan observeres ved dårlig tannhelse. Workshopen vil gi kunnskap om fysiske skader, og tegn som kan bety at barn utsettes for omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep.

 Anne Rønneberg, Klinikkssjef ved klinikk for allmenn odontologi, avd. barn, Mia Myhre, PhD, forsker II/seniorforsker ved NKVTS

#2 «"For sent inn - på et tidligst mulig tidspunkt" Modellkommuneforsøket; samspillet mellom kommunale tjenester som helse, barnevern og med politi»

Hovedmålet med modellkommuneprosjektet har vært å utvikle tiltak for å identifisere barn i risikofamilier på et tidligst mulig tidspunkt. Prosjektleder i Mandal kommune, Agnethe Hinna Hovdenak, presenterer blant annet Mandalsmodellen «Våg å se - våg å handle» - som er barnehagens tiltaksplan for å fange opp barn i risiko. Skedsmo kommune, ved prosjektleder Idun Marie Ljønes presenterer sin «Fange opp - følge opp»-modell, og utvikling av tiltakskjeden for familier i målgruppa. Skedsmo kommune har utviklet flere spennende tiltak, og vil fortelle hva som har vært gjort, samt hvilke resultater det har gitt så langt.

 Agnethe Hovdenak prosjektleder i Mandal kommune, Idun Marie Ljønes prosjektleder Skedsmo kommune

#3 «Bare et klaps?»

Workshopen er ment å belyse utfordringer og hjelpestrategier i møte med minoritetsfamilier som bruker vold i oppdragerøymed. Foreldrene innleder møter formidler ofte at volden er nødvendig i oppdragelsen av barna. Utfordringen blir å få til dialog fokusert på endring, og gode samtaler om ikke voldelige alternativer med foreldre som kan føle seg anklaget for adferd som er ulovlig. Denne workshopen gir forståelse av fenomenet oppdragervold, samt en innsikt i Nadia Ansar og Yalila Castro egne erfaringer med kultur/minoritets sensitive tilnærminger i møte med foreldre som bruker vold i oppdragsesøymed.

 Nadia Ansar, Virksomhetsleder på Kompasset, Blå Kors Yalila Castro, Psykolog, Alternativ til vold (ATV)

#4 «Samtaler med barn»

I denne workshopen presenteres forståelser av samarbeid mellom barn og barnevernsarbeidere, eller andre fagpersoner. Samtaler med barn løftes fram som en form for samarbeid. Mulige tilnærminger i barnevernets eller andre faginstitusjoners samtaler med barn presenteres og diskuteres.

Metoden er aktuell for alle som jobber med barn, enten det er skole, barnehage, helsestasjoner, barnevern eller andre tiltak for barn og unge.

Innledere er Anne Kirsti Ruud klinisk pedagog, ansatt ved Nica Waals Institutt. Hun har mye erfaring med kommunikasjon med barn i utsatte livssituasjoner og arbeid med traumatiserte barn, og Liv Mette Gulbrandsen, psykolog og professor ved Institutt for sosialfag, Høgskolen i Oslo og Akershus.

 Anne Kirsti Ruud, Klinisk pedagog, Nic Waals Institutt, Liv Mette Gulbrandsen, Psykolog og professor ved Institutt for sosialfag, Høgskolen i Oslo og Akershus

#5 «Barnekonvensjonens artikkel 19 slår fast at barn har rett til en oppvekst fri for vold, overgrep og maktmisbruk. Realiteten er likevel at mange norske barn har opplevd ulike former for vold, ofte fra foreldrene sine»

I denne workshopen presenteres ferske resultater fra en intervjustudie om mødres bruk av vold og fysisk makt mot sine egne barn. Det gis et innblikk i hvordan situasjoner med vold, og maktmisbruk oppleves for disse mødrene, og hvordan de forstår og fortolker sin egen bruk av vold.

I tillegg gis det praktiske råd om hvordan man kan spørre foreldre om sinne, og fysisk- og psykisk vold mot barna i oppdragseshensikt. Det diskuteres hvilke tanker og følelser foreldrene legger barna sine, hva foreldrene kjenner når de slår/avviser, og hvorvidt barnet lærer noe av det. Det blir også samtale om vold mot barn, om de som begår denne volden og om hva vi kan gjøre for å stanse den.

 Anja Emilie Kruse, Kriminolog og forsker ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), Solveig Ude, Helsesøster bydel Alna

#6 «Ungdom og vold: Årsaker, forebygging og behandling»

Alkohol og vold henger sammen, men hva er grunnen til det? Er alkohol en voldsfremmende faktor, og i så fall: gjelder det også seksuelle overgrep og vold som utspiller seg «i ly av privatlivets fred»? Og videre; vil tiltak mot fyll og høykonsum også kunne ha en voldsforebyggende effekt, eller er alkoholens betydning i så henseende overvurdert?

Hvordan kan noen som har vært utsatt for vold i egen oppvekst senere ende opp som unge utøvere? Ved å forstå hva vold gjør med oss, og hvordan vold kan fungere som fortvilte mestringsforsøk, kan vi forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner. Alternativ til Vold har utviklet en egen ungdomstilnærming: «Ungdom bak volden». Tilnærmingen er inspirert av traume- og tilknytningsteori og ATVs voldsfaglige kunnskap. Det gis eksempler på tilnærmingen i praksis, og hva som kan være lurt å gjøre i møte med disse ungdommene for å stoppe volden.

 Hilde Pape, Dr. Psychol. SIRUS Hanne Eriksen, Psykolog Alternativ til Vold

FOREDRAG OG AVSLUTNING

KL. 16.00 - 17.30

16.00

Pause

16.15

«Voldelige fedre»

Hvordan skal samvær mellom barn og far se ut når far har utøvd vold i familien? Det vi vet om voldelige menns psykologi tilsier at menn med voldsproblemer ofte også har utfordringer som omsorgspersoner. Samtidig har de fleste menn som har utøvd vold i familien samvær med sine barn i en eller annen form. Innlegget tar for seg de vanligste psykiske problemer menn med voldsproblemer bærer med seg, hva som er konsekvensen for far-barn samspillet, og hva som bør avklares i terapi når menn som har aggresjonsproblemer og er fedre.

 Henning Mohaupt Psykologspesialist ved Alternativ til Vold i Stavanger/Forsker ved kompetansesenter for rusmiddelforskning i Helse Vest

16.45

«Å lytte til barns stemmer om vold.

Muligheter og utfordringer»

FNs barnekonvensjon sier at barn har rett til å uttrykke seg om saker som angår dem. Få ting påvirker barn så dypt som å bli utsatt for, og oppleve vold i hjemmet. I tillegg til barnets rett til å bli hørt, viser studier at beslutninger, støtte og intervensjon blir bedre hvis de er basert på barnets eget liv og premisser. Til tross for denne erfaringen, blir mange utsatte barn ikke hørt. I dette foredraget avsløres det hva som skjer når du tillater barna å uttrykke seg, hva vi kan lære, og hva som skal til for at et barn føler seg like viktig som statsministeren.

 Carolina Øverlien, Forsker II, Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og Docent, Institutionen för socialt arbete, Stockholms Universitet

17.15

Avslutning

 Barne, Ungdoms- og familiedirektoratet

«Alle barn har rett til å si sin mening, og deres mening skal bli tatt på alvor.» art. 12

«Alle barn har rett til at ingen skader eller misbruker dem.» art. 19

«Alle barn har rett på hjelp hvis de har opplevd noe vanskelig og skadelig.» art. 39